

راهنمای ساختاربخش های بستری

بخش در محیط آرام و بی سروصدا قرار داشته باشد و حداقل دارای فضاهای زیرباشد.

اتاق معاینه و درمان:

مساحت آن حداقل ۱۲ مترمربع باشد. ارجح است این اتاق همجواریا نزدیک اتاق دارو و کارتیمز طراحی شود. این اتاق نیاز به پنجره ندارد و بصورت مکانیکی تهویه می شود. در این اتاق دستشویی بیمارستانی پیش بینی گردد و دیوارها تا زیرسقف کاشی کاری شود.

ایستگاه پرستاری:

در مرکز بخش قرار گیرد بطوریکه پرستاران بتوانند کل بخش را تحت کنترل داشته باشند. این محل بایستی فاصله نزدیکی با اتاق سرپرستار بخش و اتاق ایزوله داشته باشد. مکان استقرار آن به گونه ای طراحی شود که ورودی بخش در دیدرس قرار گیرد.

اتاق بستری یک تخت خوابی ایزوله (شامل پیش ورودی، دوش، توالت و دستشویی)

مساحت ۱۶/۳۰ الی ۲۲ مترمربع و روبروی ایستگاه پرستاری طراحی شود. کف پوش سینتتیک و کاشی تا زیرسقف و رنگ روغنی نیم مات باشد.

راهرو:

حداقل عرض راهرو ۲۴۰ سانتیمتر و کف پوش سینتتیک و جهت جلوگیری از زخمی شدن دیوار از ضربه گیر و از راه مناسب استفاده شود. رنگ روغنی نیم مات باشد.

اتاق بستری چندتخته خوابی:

مساحت ۳۰/۶۸ الی ۴۲/۸۱ مترمربع (ابعاد سطح فضای داخل پرده که تخت در محور آن قرار می گیرد: ۲/۴۵ الی ۲/۸۵ متر مربع) در دو گروه دو طرف ایستگاه پرستاری بعد از اتاقهای یک تخته قرار گیرد. در این اتاق دستشویی بیمارستانی پیش بینی شود و حداکثر تعداد تخت در این اتاق ۴ تخت می باشد. کف پوش سینتتیک و رنگ روغنی نیم مات باشد.

اتاق سرپرستاربخش:

مساحت ۷ مترمربع و محل آن در نزدیک ایستگاه پرستاری با رنگ روغنی نیمه مات باشد. توصیه می شود که اتاق پنجره ای داشته باشد که دارای شیشه یا پرده ای از داخل باشد که سرپرستار بتواند ایستگاه پرستاری را مشاهده کند ولی از خارج اتاق داخل آن قابل مشاهده نباشد.

اتاق البسه تمیز

مساحت ۳/۰۶ مترمربع. انباری کوچکی جهت کلیه ملحفه ها، روتختی ها و... که شسته شده اند پیش بینی شود. بعلت پرز پارچه نمی توان آنها را در اتاق کارتیمز انبار نمود. کف سرامیک، فاقد کف شوی. کاشی تا زیرسقف و رنگ روغن نیم مات

اتاق دارو و کارتیمز (L.P. خون گیری . تزریق وریدی):

مساحت ۱۱/۱۸ الی ۱۲/۶۰ مترمربع و محل آن نزدیک ایستگاه پرستاری طراحی شود. توصیه می شود، بازشوی اتاق در راهرو اصلی نباشد و از ایستگاه پرستاری به راحتی بتوان به این اتاق وارد شد. در این اتاق سینک دستشویی پیش بینی گردد ولی فاقد سرامیک کف شوی باشد و دیوارها تا زیرسقف کاشی کاری و رنگ روغن نیم مات باشد.

اتاق کار کشیف:

مساحت ۲/۲۰ در (*۳/۸۰ متر مربع، این اتاق باید تاحدودی به ایستگاه پرستاری نزدیک باشد. سرامیک با پیش بینی کف شوی، کاشی کاری تا زیرسقف و رنگ روغن نیم مات باشد.

اتاق جمع آوری لوازم کشیف:

مساحت ۲/۴۰ در (*۴ متر مربع، مکان این اتاق در نزدیکی ورودی بخش بستری پیش بینی شود. سرامیک با پیش بینی کف شوی، کاشی کاری تا زیرسقف و رنگ روغن نیم مات

اتاق نظافت:

مساحت ۱/۸۰ در ۲/۵۰ متر مربع، مکان این اتاق می تواند در انتهای راهرو داخلی بخش قرار گیرد. ارجح است اتاق نظافت پنجره نداشته باشد. سرامیک با پیش بینی کف شوی کاشیکاری تا زیر سقف و رنگ روغنی نیم مات داشته باشد. اتاق نظافت شامل سه قسمت است: الف- قسمت تی شوی: این قسمت می تواند با مصالح بنایی ساخته شود. سطوح داخلی و خارجی آن کاشی می شود. عمق آن ۳۰ سانتی متر و آب گرم و سرد دارد.

ب- قسمت نگهداری مواد شوینده و ضد عفونی کننده

ج- قسمت نگهداری تی، جارو برقی و ماشین کف سابی

سرویس بهداشتی معلولین:

مساحت ۲/۷۰ در ۲/۷۰ متر مربع، سرامیک با پیش بینی کف شوی، کاشی کاری تا زیر سقف، رنگ روغن نیم مات

سرویس های بهداشتی بیماران:

سرویس های بهداشتی بیماران با مساحت ۲/۲۰ در ۲، گروه سرویس های بهداشتی برای اتاق های چند تخت خوابی به صورت فضاهای مستقل طراحی شود. (توالیت و دستشویی) برای هر ۶ تخت بستری یک توالیت و دستشویی لازم است. توصیه می شود توالیت و دستشویی ها در دو گروه طراحی شود به طوری که فاصله آن ها تا تخت بستری از ۱۲ متر بیشتر نباشد. کف سرامیک، کاشی تا زیر سقف، رنگ روغنی نیم مات

حمام بیماران:

حمام با مساحت ۱/۲۰ در ۲/۷۵

وان درمان:

مساحت ۱۲/۹۶ متر مربع، بخش های بستری جراحی نیاز به فضائی بنام وان درمان دارند که این اتاق دارای توالیت و دستشویی است. سرامیک با پیش بینی کف شوی، کاشی کاری تا زیرسقف و رنگ روغنی نیم مات. وان به طول ۱۹۰ سانتی متر طوری قرار می گیرد که دو طرف آن آزاد باشد، فاصله یک طرف آن تا دیوار که به سمت در ورودی اتاق است ۲۰۰ سانتی متر باشد.

آبدارخانه:

مساحت ۳ در ۹ متر مربع، مکان آبدارخانه می تواند در فضای مشترک بین دو بخش داخلی قرار می گیرد. سرامیک با پیش بینی کف شوی، کاشی کاری تا زیرسقف، رنگ روغنی نیم مات (کد ۲) و داری سینک ظرفشویی بیمارستانی باشد. (کد ۳ ص ۳۳۹)

انبار تجهیزات:

مساحت ۷/۶۰ متر مربع، انبار مواد و تجهیزات در بخش های بستری اطفال، داخلی و جراحی می تواند به صورت یک اتاق طراحی شود یا برای صرفه جویی در زیر بنا مخصوصا در بیمارستان های کوچک به صورت گنجی های عمیق که در آن به راهروی بخش بستری باز

می شود طراحی گردد. کف پوش وینیل، کف شوی ندارد، رنگ روغن نیم مات. بخش بستری آموزشی در مقایسه با بخش بستری عادی نیاز به انبار بزرگتری دارد. زیرا افراد بیشتری درگیر درمان بیماران می باشند.

محل نگهداری برانکار و صندلی چرخدار:

مساحت ۳/۶۰ متر مربع، مکان فضای پارک برانکار و صندلی چرخدار در نزدیکترین فاصله به ورودی بخش بستری پیش بینی شود. کفپوش سینتتیک کاشی تا زیر سقف، رنگ روغن نیم مات

اتاق کنفرانس و نمایش بیمار:

مساحت ۵۰ متر مربع که شامل دو قسمت می باشد:

الف- قسمت سخنرانی و نمایش بیمار

ب- قسمت نشیمن دانشجویان

سنگ با رنگ روغن نیم مات، این اتاق بایستی گنجایش ۲۵-۳۰ دانشجو با صندلی و میز نوشتار را داشته باشد.

اتاق مطالعه و گزارش نویسی:

مساحت ۱۹/۸۰ متر مربع، این اتاق نیز در کنار سایر فضاهای آموزشی طراحی می گردد. مکان فضاهای آموزشی مربوط به بخش های بستری در بیمارستان های آموزشی بین دو بخش بستری داخلی / جراحی قرار گیرد. سنگ با رنگ روغن نیم مات، این اتاق بایستی گنجایش ۱۲ دانشجو با صندلی و میز نوشتار را داشته باشد.

آزمایشگاه تحقیقات:

مساحت ۸ متر مربع، این آزمایشگاه در فضای مشترک بین هر دو بخش بستری در کنار سایر فضاهای آموزشی طراحی شود. کف آن سرامیک ضد اسید، دیوارها کاشی تا زیر سقف، رنگ روغن نیم مات
اتاق پزشکی به تعداد دو دفتر:

مساحت ۱۲/۵۰ متر مربع، این اتاق گنجایش میز تحریر و نشیمن ۲-۳ نفر داشته باشد. کف سنگ، دیوارها رنگ روغن نیم مات

انتظار فرعی عیادت کنندگان:

مساحت ۸/۴۰ متر مربع، مکان انتظار فرعی عیادت کنندگان و کانتر اطلاعات در فضای مشترک بین دو بخش بستری داخلی و جراحی قرار می گیرد. کف سنگ، کف شوی ندارد. رنگ روغن نیم مات. تعداد حداقل ۶ صندلی در انتظار فرعی لازم است.

رختکن زنان و مردان:

رختکن زنان با مساحت ۶/۸۰ متر مربع و رختکن مردان با مساحت ۵/۶۰ متر مربع، در فضای مشترک بین دو بخش بستری داخلی و جراحی به صورت زنانه و مردانه پیش بینی شود. کفپوش سینتتیک، کاشی تا زیر سقف و رنگ روغن نیم مات

تسهیلات کشیک:

در جوار کلیه بخش های بستری خوابگاه کشیک زنانه و مردانه طراحی شود. هر قسمت زنان یا مردان شامل اتاق خواب، نشیمن و سرویس بهداشتی است. کفپوش سینتتیک، کاشی تا زیر سقف و رنگ روغن نیم مات.

اتاق روز بیماران:

مساحت ۱۳/۴۴ متر مربع و در نزدیکی ورودی بخش بستری پیش بینی می شود. وجود پنجره و دید به بیرون ساختمان در این اتاق الزامی است. فضائی است جهت استراحت و مطالعه و تغذیه با صندلی های راحتی کف سنگ یا موزائیک یا کف بتنی دیوار رنگ پلاستیک کفپوش سینتتیک و رنگ روغن نیم مات باشد.

اتاق برق:

مساحت ۸ مترمربع در فضای مشترک بین دو بخش بستری پیش بینی شود.

پله فرار به انضمام پیش ورودی

مساحت ۲۴ مترمربع کف سنگ بدون کف شوی، رنگ روغنی نیم مات

اتاق تمیز: Clean Utility

دریافت و ذخیره پک استریل، سرنگ ها و سرسوزنها، آتمهای تمیزمانند بانداژها، لوسیونها و مواد ضد عفونی آماده کردن کلیه مواد و استریل مورد استفاده در درمان بیماران گرم نمودن لوسیونها و... شستن دستها، دریافت، ذخیره و آماده کردن داروهای مساحت حدود ۱۲-۱۵ مترمربع ترجیحاً این اتاق نزدیک اتاق درمان باشد.

اتاق درمان (Treatment)

جهت درمان و معاینه بیماران جهت ایمنی و ایجاد خلوت بیشتر بیمار بدون اینکه جهت اختلال در کار سایر بیماران شود. این اتاق جهت پیش گیری از عفونت کمک کننده می باشد. مساحت آن ۱۴-۱۶ مترمربع می باشد. وجود این اتاق بسته به نوع درمان و سیاست گذاری بیمارستان دارد. در صورتیکه به این اتاق نیاز نباشد می توان استفاده دیگری از آن کرد. محل آن ترجیحاً نزدیک ایستگاه پرستاری و اتاق تمیز باشد.

توضیح:

مشخصات مربوط به فضای های موجود در بخش های بستری بصورت کلی در بیمارستان های ۱۰۰ الی ۱۰۰۰ تختخواب می باشد.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
معاونت درمان - مدیریت امور پرستاری

منابع:

- ۱- جدول راهنمای طراحی معماری فضاهاى درمانى بیمارستانى. معاونت توسعه مدیریت و منابع. دفتر مدیریت منابع فیزیکی و مجری طرحهای عمرانی. تهران مهر ۱۳۸۷.
 - ۲- طراحی بناهای درمانی (۱). جلد یکم. راهنمای گروه بندی و مشخصات فنی تجهیزات بیمارستانی بخش داخلی / جراحی. نشریه شماره ۱-۲۸۷ معاونت امور فنی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تابستان ۱۳۸۴
- <http://www.mporg.ir/fanni.htm>

3-yed Amin Tabish."Hospitals & Nursing Homes .Planning ,Organisation & Management".Jaypeebrothers. Medical Publishers (P)Ltd .New Delhi .2005(Page337-354)